

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtek v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnine in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vsprej-
majo zastonjati!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 26.

V Ljubljani, 25. novembra 1897.

Letnik III.

Slovenska krščansko-socijalna delavska zveza.

Spet en korak naprej v krščansko-socijalni organizaciji! — »Zrno do zrna pogača; — kamen do kamna — palača«, pravi slovenski pregovor. O pogači delavec ne vé ničesar, še manj o palači, toda to vemo: če hočemo kaj doseči, moramo stati mož do moža, mladenič do mladeniča, krepko organizovani, tako čvrsto zvezani kakor kamen v zidu, potem pridemo, če ne do palače, pa vsaj do pravične plače, in sčasoma tudi vsaka delavska družina do majhne palače, do svoje lastne hišice. V to pa je treba, da se zdruzi vse delavstvo, in da je delavstvo zavedno, izobraženo po svojem stanu.

Slovensko katoliško-politično delavsko društvo, ki deluje krepko že nad tri leta, ima sicer isti namen: izobraževati, vzbujati, zbirati delavce, voditi jih k sreči; isti namen imajo tudi druga bratška društva: društvo za delavke, društva po deželi, isti namen v svojem delokrogu ima novo, lepo se razvijajoče društvo naših železničarjev; toda ali naj bodo ta društva kar vsaka za se, brez zveze? V zvezi je moč! In dalje! ali naj mladi naraščaj v nemar puščamo? V politiska društva mladi ljudje ne smejo, ali naj jih vjamejo v svoje mreže socijalni demokratje? Ali bomo mi to pustili? Katoliško društvo za mladeniče v Ljubljani je v tem oziru že mnogo, mnogo storilo in še stori. Toda tudi to ne sme biti osamljeno. V zvezi je moč!

Mi hočemo imeti v svoji organizaciji vse delavstvo v Ljubljani! rekel je zadnjič na ustanovnem shodu »Zveze« predsednik pripravljalnega odbora J. Gostinčar.

Slovenski krščansko-socijalni delavci v Ljubljani hočemo imeti pa tudi svojo društveno zastavo kot vidno znamenje, okrog katerega se bomo zbirali in z njim šli v boj za krščansko resnico in pravico!

»Zveza« ima velike namene, velike misli in dosti dela jo čaka.

Ustanovni shod se je vršil v prostorih »Katoliškega doma« v Ljubljani dne 14. t. m. po skupni sv. maši v v nunski cerkvi. Predsednik pripravljalnega odbora g. Gostinčar je pojasnil mnogobrojnim navzočim pomen in namen mlade »Zveze«, Ziller pa prebral pravila. Navdušenje, ki je vladalo mej shodom, je bilo le zato nekoliko skaljeno, ker ni mogel priti z Dunaja naš prvi krščansko-

socijalni boritelj, dr. Krek. Poslal je »Zvezi« svoj pozdrav in željo, naj bi imela v začetku mnogo težav, da se bo toliko lepše razvijala. Slavnostni govornik pa je nekako to-le povedal:

»Čemu smo osnovali to novo »Slov. kršč. socijalno, delavsko zvezo«? To je bilo vprašanje, na katero je govornik odgovarjal. 1. Zgled. Na Gor. Avstrijskem imajo lepo organizacijo: 19 del. polit. društev, 24 društev rokod. pomočnikov, pa so vendar osnovali letos tudi še »deželno nepolitično zvezo.« 2. Spopolnitev kršč. soc. organizacije to zahteva. Razna delavska društva, ki že obstoje v Ljubljani ali zunaj po deželi, potrebujejo nekega središča in ognjišča, odkoder bi dobivala vedno novih močij, novega življenja. »Zveza« ne bo nobenega teh društev požrla, ampak samo okrepila; saj tudi veje na drevesu so vsaka za se, pa vendar dobivajo življenje vse iz debla. — Kako koristna je n. pr. tudi »zveza« posojilnic ki pomaga onim manjšim posojilnicam po deželi, ki nimajo denarja. Tako bo »Zveza« pomagala, kjer bo treba. 3. Vsak delavec menda ima dve obleki, delavno in prazniško. Slov. kat. delavsko društvo je politično, se peča z vsakdanjimi rečmi, ki zadevajo delo in kruh; človek ima pa tudi dušne potrebe, in o teh naj ga podučuje nepolitična »Zveza«. 4. Isto misel je razvil govornik še v dveh primerih. Človek sestoji iz duše in telesa. S. c. vprašanje ne bo rešeno, če se bo oziralo samo na telo, važniše je, da se osreči in zadovolji duša. Milijonarji se moré sami, ne iz pomanjkanja denarja, ampak ker v duši, v sreči ni vse v redu. Mnoge družine imajo vsega dovolj, pa niso srečne: v duši, v sreči ni miru in zadovoljnosti. Soc. preosnova mora za oboje delovati, dušno in telesno srečo, a važniše je delovanje za duševno blaginjo. Za to poslednjo bo delala nepolitična »kršč. socijalna zveza« s poukom in zabavo, za ono gmotno blaginjo pa naj deluje še nadalje politično del. društvo. Tudi v veliki politiki se soc. vprašanje ne bo ugodno razvzljalo, če se bo gledalo samo na gmotno blagostanje: najprej se morajo odpraviti napačni nazori, napačne misli o svobodi dela, obrti, kapitala itd., torej duševna preosnova je nujniša. Kršč. socijalna preosnova hoče osrečiti celo lego človeka. Mi ne tolažimo samo z nebesi; sodimo pa, da mora človek skrbeti tudi za večnost. Oboje! — Sicer pa krađejo soc. demokratje, ki trdijo, da ima človek samo telo, neumrljive duše pa ne, vse dostojanstvo človeku. Če smo živali ko,

druge zveri tam v gozda, potem nas brez kazni smejo streljati lovcji-kapitalisti. Sicer se pa čudim, če so zveri naši bratje — zakaj soc. demokratje niso pripeljali v parlament tudi zastopnikov živalstva: volkov, medvedov, lisjakov itd.? Le neumrljivost duše daje delavcu pravo vrednost. In da se ta resnica nikdar ne pozabi, hoče skrbeti „Zveza“. 5. Polit. delavska društva morajo zahtevati pravičnost; a pravičnost sama še ne zadostuje v osrečenje človeške družbe, treba je tudi krščanske ljubezni, in to hoče gojiti mej delavskim ljudstvom in njega prijatelji nepolitična „Slov. kršč. soc. del. zveza“. 6. Da je družina srečna, morata skrbeti za otroke oče in mati, oba. Če očeta ni, kruha ni, če matere ni, ni vzgoje. Za kruh, da se delu vrne vrednost, ki mu gre, skrbje polit. delavska društva; za duševno, srčno vzgojo bo skrbela mati — „Zveza“. Kmetiška mati s strahom pusti od doma sina v mesto, ker ve, da bo dajala odgovor od njegove duše, in vendar ne more za njim. Mati „Zveza“ hoče v tem oziru pomagati materam. Zato bo prvo skrb obračala na mladi slovenski naraščaj. Mati otroka uči, pere, šiva, mu tudi poje — tako bo tudi „Zveza“ učila (predavanja, časopisi), prala in šivala (v duševnem pomenu, odpravljajoč predsodke, celeč dušne rane) ter pela (ob zabavnih večerih). Kakor Makabejska mati, ki je raje videla, da so sedmeri sinovi umrli za vero, kot da bi jo zatajili, tako bo mati „Zveza“ navduševala svoje delavske otroke, da se nikdar ne upognejo židovski soc. demokraciji in sploh brezverskemu mišljenju sveta. Očeta imamo (polit. del. društvo), mater tudi („Zvezo“), in otrok imata toliko (člani društev) — ene reči pa nimajo oče, mati in otroci: svoje hiše, „Delavskega doma“. Tudi to morajo dobiti. Otroci bodo pomagali pa prijatelji, ki jih ne manjka. Pripeljite torej društveniki, tej dobri materi otroke, ki tavajo raztreseni in brez varstva okrog. Ta mati „Zveza“ hoče skrbeti za svoje člane v življenju, da, še celo po smrti, ker jih bo spremljevala z društveno zastavo k počitku.

Nato se je volil odbor. Predsednik „Zvezi“ je g. Karol Polak, namestnik njegov gosp. dr. Jož. Debevec, tajnik g. Ivan Stefe, namestnik g. Ivan Jakopič, blagajnik g. H. Zalesjak, namestnik g. Mittermayer, knjižničar g. K. Pip, namestnik g. Golob. V odboru so še gg.: J. Baraga, A. Erbežnik, dr. Vinko Gregorič, Luka Smolnikar, M. Vončina. Pregledovalci računov gg.: Val. Bahar, Ivan Podržaj, Ivan Rakovec. — Do sedaj se je vpisalo nad sto udov. Za redne člane se je na shodu določil letni donesek 60 kr. Podporni udje plačujejo najmanj po 2 gld., ustanovniki dajo po 10 gld. Gledé ženskih članov bode določil prihodni občni zbor letnino in pravice. Ko so tudi to vred, objavimo pravila. Za sedaj kličemo: Tovariši in tovarišice, oklenimo se matere „Zveze“ vsi, zlasti pa mladina! — Prvo društveno zborovanje bo v nedeljo o polu 5. uri popoldne v dvorani „Katoliškega doma“ v Ljubljani, kakor je naznanjeno na zadnji strani. Tedaj bo tudi vpisovanje članov. Dal Bog svoj blagoslov!

Stanovanja delavskega ljudstva.

(Dalje.)

V pojasnilo svoje trditve, da namreč vsaka družina imej svoj lastni dom, ali da ji mora biti vsaj mogoče, napraviti si lastni dom, pripoveduje pisatelj, kaj pravita dva sloveča moža o tej stvari. Najprej omenja, kaj piše dr. Schöffel. Ta kar naravnost trdi, da so dobra in primerna delavska stanovanja najglobokejša podlaga za zdravo življenje človeške družbe. Drugi mož pa je sam Leon XIII., ki v okrožnici o delavskem vprašanju govori o upravičenosti zasebne lasti, pa zahteva mej drugim tudi to, da bi zakoni morali podpirati delavca v tem, da bi si jih kolikor mogoče dosti pridobilo nepremakljivo zasebno last, torej malo zemljišče s hišico, kar bi imelo trojno korist: 1. ker bi se na ta način premoženje razdelilo pravičnejše, 2. ker bi zemlja tako mnogo več rodila, in 3. ker bi ljudje raje ostali v svoji rodni deželi.

Socijalni demokratje so hudi nasprotniki lastnih domov in zemljišč, češ, da bi delavci potem ne imeli svobode v preseljevanju in bi jih zavoljo tega ložje izkoriščali kapitalisti; socijalni demokratje nameravajo iz delavcev napraviti zopet »nomade«, to je ljudstvo, ki je v prastarih časih tavallo po zemlji, brez stalnega doma, »danes tukaj, jutri tam«, nekakšne cigane, da bi jih potem »ociganili«. Pa to se ne sme zgoditi. Delavstvo mora imeti kaj svojega, stalnega, nepremakljivega, le potem se more pričeti delavska organizacija, le potem bo delavec veljal kot enakopraven član tistega organizma, ki proizvaja, prideluje, in le tako bo postalo delo javen urad, ki bi moralo biti po krščanskem naziranju, in delavec javni uradni upravitelj, za katerega mora skrbeti vsa družba. S tem bo pa tudi razrešeno družabno vprašanje.

Do tukaj seza prva trditev: da so namreč sedanja delavska stanovanja škodljiva gmotnemu, telesnemu in dušnemu zdravju, in pa tudi v socialno-politiškem oziru.

2. Družbina pomoč.

V drugem odstavku svoje velevažne razprave dokazuje dr. Krek to-le trditev: da se sedanja slaba delavska stanovanja zboljšajo, morajo skrbeti tri družbe, in te so: država, dežela in pa občina.

Potem pa naveda razne zgledje, kako skrbi za delavska stanovanja Francoska in Belgija, ki olajšujeta posojila, ki so potrebna za zidanje delavskih hiš, oproščujeta cenene hišice davkov i. dr.; dalje kaj stori v tem oziru Angleska in Amerika (tam so stavbna društva le za to, da društvenikom preskrbljujejo potrebni kapital za zidanje ali nakupovanje hiš); — dalje, kaj je storila Nemčija: n. pr. na Sakskem je od dne 30. septembra 1896 ukazano, kako morajo biti obrnjene delavske hiše, da so dovolj svetle, pred hišami naj so vrtički, ob cestah drevesa, za hišami dvorišča, in naj bo kolikor mogoče vsaka hiša za-se; zavarovalnice za starost in onemoglost na Nemskeem pridno podpirajo zidanje delavskih hiš; stavbno društvo v Offenbachu je kar na-

ravnost izreklo, da so hišice za jedno rodbino »vzor zdravega stanovanja«; tudi glede prenočevališč izdala so se koristna določila, zlasti da se odrasle osebe različnega spola ne smejo sprejemati v enem in istem stanovanju čez noč.

V Švici, in sicer v mestu Curihi, imajo od lanskega leta načrt, po katerem se zakonito olajšuje zidanje cenjenih delavskih stanovanj; za mestne delavce in uslužbenca pa preskrbljuje mesto samo zdrava in ceno stanovanja.

Slednjič povprašuje pisatelj, kaj je Avstrija storila za delavska stanovanja? Prav malo! Tu imamo jeden zakon, in sicer jedini, iz leta 1892, »tičoč se polajšav za nove stavbe z delavskimi stanovanji«, ki pa nima po sodbi veščakov, nobenega praktičnega vspeha. Delavec ni dobil nobene polajšave, ampak samo hišni gospodar. Praktičen pa je nasvet dr. Kreka, da bi se uvedel mesto hišnega najemniškega davka na aravnostni najemniški davek, in mali najemniki naj bi ga bili prosti. To bi bila olajšava!

Po vsem potovanju križem sveta glede delavskih stanovanj pa pisatelj le vidi, da splošno one tri družbe: država, dežela in občina — ne umevajo dolžnosti, ki jih imajo zastran delavskih stanovanj.

Sklepa pa dr. Krek ta drugi del svoje razprave s temi le besedami:

»Javne družbe morajo odstranjati napake pri stanovanjih in pospeševati možnost, da si čim največ rodbin pridobi lastne hišice. V ta namen se morajo v soglasju z združeno stanovsko avtonomijo ustanoviti občinski, deželni in državni stanovanjski uradi, ki skrbé, da se izvršujejo zakoni glede na stanovanja. Zakoni pa morajo:

1. prepovedati zdravju škodljiva stanovanja;
2. vrediti prenočevališča;
3. poskrbeti za ljudi, ki so brez stanovanja;
4. hišni najemniški davek pravično vrediti z ozirom na delavsko ljudstvo;
5. krepko podpirati vsa podjetja, ki brez spekulacije zidajo rodbinam delavskega ljudstva lastne domove;
6. nagibati, oziroma siliti delodajalce, da nesebično podpirajo cenena, zdrava in družabno-politiško primerna delavska stanovanja.

(Konec sledi)

Nашa organizacija.

Poročilo o shodu kranjskih klobučarjev. Na vabilo pripravljalnega odbora dolenjskih klobučarjev, ki je že opetovano bil imel razgovor o svojih obrtnih interesih, vršil se je 17. oktobra t. l. v Ljubljani shod kranjskih klobučarjev. Na tem, radi resnih socijalnih časov zelo potrebnem sestanku se je določilo, kaj je ukreniti in katera sredstva upotrebljevati, da se propadajoča klobučarska obrt zopet povzdigne. Prvi govornik A. Trček iz Metlike je našteval vzroke, zakaj njih stan v našej deželi hira in peša. Pravil je, da je v prvi vrsti kriva konkurenca velikih tovarn, katere imajo vedno

velikansko množino blaga v zalogi. Kar se tega blaga pravočasno prodati ne more po primerni ceni, to gre kasneje popolnoma preležano za nizko ceno mej svet. Ker manjši obrtnik na ta način svojih izdelkov razpečati ne more, ni čuda, da ima vedno manj odjemalcev in da mu preti vsled tega gotov pogin. Če se hočemo vzdržati,« vzklikne konečno govornik, »treba je temu konec narediti!« Drugi govornik Dav. Frančič iz Črnomlja je razmotrival vprašanje, s kakimi sredstvi bi si mogli opomoči. Priporočal je mej drugim vzajemno podporo in slogo; da se pa to laglje doseže, ustanovi naj se obrtna zadruga. Ko je govornik se na kratko razjasnil pomen takih zadrug, bil je ta predlog z velikim naidušenjem sprejet. Za njim je nastopil dr. Ivan Ev. Krek. Razlagal je v obsirnem govoru, kako bi se omogočila ustanovitev zadruga, obljubil je izposlovati deželne in državne podpore in konečno zborovalce zagotovil, da bo takoj potem, ko stopi novi zakon za obrtne zadruga v veljavo, sestavil primerna pravila ter jih poslal ustanovnemu odboru na vpogled. Živahno pritrjevanje, ki je sledilo govornikovim besedam, je pričalo, da je govoril iz srca zborujočim obrtnikom. Ko so se nekateri govorniki izrazili svoje mnenje, sklenile so se po daljši debati sledeče bistvene točke, katere naj obsegajo pravila bodoče zadruga: 1. V zadrugo se sprejme le tak klobučar, ki s spričevali dokaže izučbo svoje obrti. 2. Klobučarsko obrt izvrševati in dotične izdelke prodajati smejo le člani zadruga. 3. Vsak na Kranjskem stanujoč klobučar mora biti član te zadruga. 4. Zadruga bo preskrbovala svoje ude proti primerno nizki ceni z blagom, kupljenim z lastnimi dohodki. 5. Ako se zdi odboru umestno, ustanoviti sme tovarno za klobučarske izdelke. Na to se je vršila volitev ustanovnega odbora. Predsednikom je bil izvoljen Dav. Frančič iz Črnomlja, kateremu se da ob jednem nalog, o shodnih sklepih vse kranjske klobučarje obvestiti. Odborniki pa so izvoljeni sledeči gospodje: And. Jamnik iz Škofje Loke, Jožef Ovtjak iz Kranja, Fr. Urbas iz Logatca, Ivan Telban iz Borovnice, Ant. Trček iz Metlike in J. Janc iz Novega Mesta.

Volitve v delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu. Dne 6. novembra so se vršile volitve za predstojništvo in razsodišče delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. Že takoj po razpustu prejšnjega odbora pričeli so Lah delovati na to, da dobé v roke blagajno. V ta namen so se rabila razna, pravilci naravnost v obraz bijoča sredstva. Tako so se volilcem na Kranjskem v več krajih poslale glasovnice samo za razsodišče, nekateri so dobili laske glasovnice, katerih seveda niso umeli. Delavci laških delodajalcev večinoma za volitve vedeli niso, glasovnice so se podpisovale brez njihove vednosti. Le vsled takih volitev je bila mogoča zmaga lahonskih terorizatorjev. Tržaški socijalni demokratje, ki so po svojih v Trstu izhajajočih listih delali — vodo in po svoji navadi zabavljali, bili so si gotovo svesti zmage, ker drugače bi ne bili zahtevali od ljubljanskega volilnega odbora, da pritrdi samo njihovim kandidatom, izvzemši III. kategorijo. Po

kazalo pa se je, da tudi oni v Trstu in sploh v Primorju nimajo veliko »zavednih« privržencev. »Volitve« so se izvršile v popolno zmago Lahonov. Žalostno za Slovane in njihove socialne razmere je to, da se povsod tako malo brigajo za stvari, katerih se nasprotniki oprijemlje z vso silo. Pisec teh vrstic je pisal več pisem radi volitev v razne kraje, dobil pa samo jeden odgovor, in tega iz ljubljanske blizine. Žalostno! Bog daj, da bi nam bile te volitve šola za prihodnost. Naj krščansko-socialno misleči možje že sedaj jamejo delovati v tem smislu med delavci in delodajalci, da nas prihodnje volitve ne prehitijo nepripravljenih, kakor sedaj. Zadnji čas je, da se tudi v Primorju in na Goriskem organizujejo delavci v krščansko-socialnem smislu. To je tembolj potrebno, da se morejo delavci tudi sami ustaviti samosilju podjetnikov in tako vzajemno braniti lastne zakonite pravice. Sicer so pa zavarovalnice proti nezgodam same na sebi zelo pomanjkljive, o teh pomanjkljivostih govorimo v prihodnje jedenkrat.

Z Dolenjskega. Socialni demokratje ne marajo pomagati Slovanu trpinu; to kažejo na Dunaju v zboru, nič, pokazali so v Hamburgu, v Berlinu, kažejo v Trstu in povsod, kjerkoli zborujejo. Po Dolenjskem imamo sploh še prav malo socialnih demokratov, kjer pa so, so znani dovolj kot duševne revice, ki ne bodo podrli slovenskega doma. Toda žal, da je le prežalostna resnica, da je tudi krščansko mislečih socialistov jako malo. Velika večina je topa, se ne briga za nič, češ bode vže drugi naredili mesto mene, naj bode kakor hoče. V tem se zlasti po Dolenjskem stori mnogo premalo. Prave organizacije ni. Kje pa so pri nas delavska društva? Kje rokodelska društva? Izmed zadnjih je samo jedno »katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu«, ki pa ima, kakor je umljivo samo po sebi v malem mestu, malo članov. — Še nekaj. Nemci, ki bi bili sedaj Slovencem prijazni, so kaj redki. Zato zaslužijo tem večjo hvalo. Tak moč je g. Fran Brückner, zastopnik firme Deiller na Dunaju. Letos je praznoval 50letnico. Brückner je pokazal jasno s svojim vzgledom, kaj premore trdna volja in gorečnost za katoliško stvar. Na svojem potovanju po vseh dezelah prostrane Avstrije porablja vsako priliko, da obiskuje katoliška društva rokodelskih pomočnikov, da osrčuje ustanovljena, da snuje nova društva. Ko je njegova eminencija kardinal Gruscha v Avstriji prevzel pokojnega Kolpinga delovanje za rokodelce, se mu je precej pridružil »očka« Brückner, ter je s svojo zgovornostjo, s svojo vnetostjo za dobro stvar ter z dejansko pomočjo — davaje tako zvane »večere prevare« — na premnogih krajih pomagal vstajati nova katol. društva, ali pa je vže obstoječim pomagati skrbel marsikak novič v prazne blagajne. Istotako je snoval tudi katoliška društva za rokodelske vajence — zlasti pa si pridobil tudi nevenljivih zaslug pri vstavljanju in pospeševanju Vincencijevih društev po Avstro-Ogerski.

Iz Zagorja. Društveni tamburški klub »Zarja« priredil nam je slavnostni koncert pod spretnim vodstvom bivšega vodje g. L. Habata. Imeli smo tombolo

in tudi par podučnih društvenih shodov. Dne 7. novembra se je predstavljala založna Mlinar in njegova hči, dne 21. novembra pa igrokaz: »Indijski siroti«. To vam je bil za nas lep, nepozaben večer! Vsebinske igre same — spisal jo je kapelan g. Fr. Finžgar — je zelo ganljiva. Kaže žalostne socialne razmere poganskih Indov. Pod spretnim vodstvom naše režiserke, požrtvovalne in navdušene gospe Milačeve se je obnesla prav izborno. Kakšna oprava, kako krasni kostumi, katere je vse oskrbela ziva fantazija naše gospe! Zadnji dan odpovedi »vražarica Zita«; prevzela je ulogo gospe Milačeva in jo izvršno pogodila. Pohvalno naj omenjam Meleharja (g. Zabovnik), Alamile, Ajine, Gančji, Kizme, Angela, prednica sirotišča (gđ. Poldi Müller) in Ireo Brito (g. V. Benno), sta res dovršena igralca. S proslavom nas je kar očarala gđ. Vilma Detelova. Nekaj originalnega in zanimivega je bil nastop tamburašev kot ciganov v dejanji. Precej dolge pavze med dejanji spolnjeval je novoustanovljeni orkester pod vodstvom kapelnika gospo Hytáseka. Srčna zahvala gospej Milačevi in sploh vsem, ki so pripomogli k tako lepemu »društvenemu večeru«, kateri je bil dobro obiskan. — Tudi naši ljubi sosedi onstran vode »pod hruško« imeli so svojo zabavo. Po vsej dolini odmeval je »pumperdon« in »bas«. Še glasnejši so bili kriki pri »ti a ti«. Tudi kamenje je frčalo proti »Domu«. Napad na nekatere naše pa se je slabo obnesel. Kakšen razloček! Prihodnjič kaj več; bomo že kaj skuhalili.

Železničar.

Delovanje novega krščansko socialnega društva železničarjev.

Prijeli smo ta-le dopis: »Krščansko-socialno društvo železničarjev deluje z vso žilavostjo; odborovi člani se shajajo vsak večer za več ur, dasiravno imajo čez dan utrudljivega službenega dela čez glavo desti. Društvene zadeve se izvršujejo z največjo natančnostjo in vidnim veseljem. Več članov se je že prijavilo, da bi se podučevali, ter da bi tako z večjo izobraženostjo priborili sebi in svoji družini ugodniše stališče. Koliko železničarskih uslužbencev je, ki radi nedostatne šolske izobrazbe ne pridejo naprej, ki pa imajo najboljšo voljo, vsaj deloma popraviti, kar so zamudili. Pa kam naj se obrne ta ali oni? Ali naj si najme učitelja? Kdo mu bo dal denar v ta namen? Kakšnega dijaka si vzeti za učitelja, to pač ne gre; računil bi morda res ne veliko, toda odrastlega moža gotovo mora »ženirati«, če bi se dal podučevati od dečka! Naše društvo pa ima v svoji sredi moze, ki imajo gorko čuteče srce za svoje tovariše in ki podučujejo vse, kar treba, pa tako, da se ni komur ni treba sramovati. Če treba, podučuje se tudi branje, pisanje, računanje itd., kakor v ljudski šoli. Vspehi bodo brez dvoma jako lepi, ker imamo šolske

stvari mož v rokah, ki je sam jako zmožen železničar in je bil prej zelo čistan učitelj. Naše društvo je v Avstriji prvo, ki je začelo brezplačno podučevati svoje člane, in ni dvomiti, da bodo tudi visoki predstojniki s tem zadovoljni, kajti s tem se bode pospeševala tudi železniška služba, ker za točno izvrševanje službe je brezpogojno potrebno tudi dobro izšolano osebje. Mi le želimo, naj bi se tudi v drugih krajih, kjer je mnogo uslužbencev nastavljenih, ustanovila jednako misleča društva, ki so gotovo nad vse potrebna, in mi upamo trdno, da bo krščansko-socijalno železničarsko društvo kmalu dobilo bratska društva. Naše društvo pa namerava tudi še napraviti, ako se mu bo na višjem mestu dovolilo, neko podučevališče, to je kraj, kjer se bo vsak železničar podučil v vseh rečeh, ki jih nujno potrebuje, zlasti glede tarifov. Kako potrebno bi bilo tako podučevališče (Auskunftsstelle) v Ljubljani, ni mi treba še le zatrjevati, kajti če tudi obstoje železnice že desetletja, so vendar njih vredbe navadnemu občinstvu še velika skrivnost, zlasti kar zadeva tovorni promet, in to v veliko škodo odposiljateljev in prejemnikov. Kako malo in kako redko prinese veliki časopisi svojim bralcem kaj o železništvu, in vendar je tu toliko, kar bi bilo zanimivo in vredno vedeti, tako potujočemu kakor pošiljajočemu občinstvu. Mi hočemo svojim bralcem v nekaterih člankih v naslednjih številkah »Glasnika« poročati o nekaterih železniških vredbah, kar bo občinstvo brez dvoma s hvaleznostjo bralo. — Dostavek vredništva: Kdo ne bi bil vesel takih poročil? Mlado krščansko-socijalno železničarsko društvo je lahko vzgled vsem drugim glede delovanja in naudušenja. Posnemajmo jih!

Politika po svetu.

Nov davek na sladkor. Kakor bode čitateljem »Glasnika« gotovo znano, hoče naš finančni minister naložiti nov davek na sladkor. Sladkor je pritiklina današnje glavne delavske hrane, kave. Brez sladkorja kava ni vžitna, to finančni minister dobro ve. Ker se vsled splošnega vživanja kave porabi tudi obilo sladkorja, diši naši finančni upravi prispevek, ki bi ga v podobi sladkornega davka donasalo ljudstvo v državne blagajne. Zanimivo je pri tem opazovanje, kako tiči naša finančna uprava v kapitalističnem sistemu, izrabljati reveža in varovati bogatina. Kakor pri vseh drugih davkih nalaga finančni minister tudi pri sladkornem davku glavno breme revnim državljanom. To pa ne samo vsled množine revnih ljudi, marveč sladkor, ki ga rabi revno ljudstvo, hoče obdačiti višje, kakor pa onega, kojega rabijo bogateji ljudje kot potrato. Navadni sladkor bi bil po načrtu finančnega ministra obdačen s 6 kr. kilogram, »Cukerčki« in čokolade, katere rabijo le »boljši« ljudje, pa s 35 kr. klgr. Likéri, kateri se nahajajo odločno le v bogatih družinah, samo 2 gld. na 100 litrov. Rdečica jeze mora politični vsakega delavca, družinskega očeta, ki z bornimi soldi, katere zasluži na dan, borno vzdržuje

svojo družino, ko vidi, da je ravno on tisti, od katerega zahteva država največje žrtve. S tem nam naša finančna uprava jasno kaže svojo socijalno in državniško modrost. Mesto da bi vlada skušala razbremeniti revno ljudstvo in obremeniti bogataše in njihove potrate, zahteva zadnji krvavi krajcar od borega brezpravnega trpinā. Delavske žene in otroci so po zimi dostikrat brez najpotrebnejše obleke — ker jim jo oče napraviti ne more. Tem ljudem naj se naloži nov davek na sladkor, ki spada v njihovo vsakdanjo hrano? Ne! Tega si niti misliti ne moremo. Koliko stvari se lahko zdatno obdači, ki bi nosile državi mnogo dohodkov, ne da bi trpeli zato reveži. Koliko kavalirjev živi potratno in si izmisli drage igrače, zakaj teh ne vidi finančna uprava? Kdor si drži lepega konja za »spas«, zakaj bi ne plačal od njega davka? Krasne palače, razno lepote itd. naj bi se obdačilo, razbremenilo pa revno ljudstvo. Vlada ima denar, da podpira z milijoni bogate sladkorne tovarnarje v podobi nekakih premij za izvoz. Ali to ni naravnost zasmeh ljudstva? Tovarnar si bode že sam pomagal in ima pri prodaji gotovo toliko dobička, da mu ni potreba državne podpore. Toda — saj vidimo! Cukerčki, čokolade in likeri se ne smejo tako obdačiti, kot navadni sladkor, — ker te vrste blago rabijo le bogataši in pa morda ministri. Radevedni smo, kako bode rešil to zadevo državni zbor. Mogoče ravno tako, kakor nagodbjeni provizorij, katerega bodo poslanci brez dvojbe vsprejeli brez vsake spremembe. Saj se gre za višje namene, ljudstvo ti pa plačaj in trpi, ter redi še dalje kopicu troto v svojem panju, ki brez dela in skrbi vživajo sad ljudskega truda, in katere vlada podpira in brani z vsemi silami, kakor nam kaže jasno tudi predloga finančnega ministra o sladkornem davku.

Razvedrilo. Advent.

Goste megle se vlačijo sedaj ob jutrih nad Ljubljano in na večer se zopet privlečejo. Časih se solnce goli dan in vojskuje s to ljubljansko meglo, pa je ne more premagati, in tak dan smo v megli in senci od jutra do večera. Pa vendar nam je mil in drag ta adventni čas; spominjamo se, kako so tudi očaki, kako so stari narodi zivel v smrtni senci ter hrepeneče čakali solnce. — Od sedaj zopet leži nad narodi težka megla — mrzlega, brezsrčnega liberalizma. Ta megla brani sijati solncu — Kristusu in njegovi cerkvi. Vendar po nekaterih krajih je ta megla razpodena že bolj ali manje. Da bi tudi nam v Avstriji zasijalo čisto, zlato solnce — krščanskih načel v političnem in gospodarskem življenju. To so naše želje v tem adventu. Ko se to zgodi, pomirneje se gotovo srečnejši časi. Pušči naj pa tudi vsak posameznik, da posije v njegovo srce skozi meglo vsak danjega, sebičnega in trdosrčnega življenja — adventno solnce — Kristus!

Krščanski Dunaj.

Tam so praznovali pretekli petek, soboto in nedelje tridnevno v čast blaženemu Petru Kaniziju, ki je umrl pred 300 leti, dne 21. decembra 1597. Neizmerno veliko je pripomogel blaženi Peter Kanizij s svojimi pridigami in spisi, da smo Avstrijci ostali po veliki večini katoličani in ne padli v revolucionarno luteranstvo.

Z nepopisnim naudušenjem se je praznoval v nedeljo popoldne sklep tridnevne v stolni cerkvi svetega Štefana. Velikanska cerkev je bila polna do zadnjega kotička, in pravijo, da niso bile notri samo ženske!! In ta zbrana velikanska množica je skupaj na glas molila sveti rožni venec. Katoličanje se več ne skrivajo! Nov čas se poraja!

Drobtine.

(Cenjenim naročnikom.) „Glasnik“ bo s prihodnjim letom pričel izhajati trikrat na mesec, v povečani obliki. Cena mu bode za celo leto 1 gld. Izhajal bode 10, 20 in 30. dne vsakega meseca; ako bode ta dan nedelja ali praznik, bo izšel dan poprej. Somišljeniki! agitujte za „Glasnik“, pridobivajte mu novih naročnikov! Tudi stare prosimo, naj nam zvesti ostanejo in nam kmalu dpošljejo naročnino. Prosimo pri pošiljanju naročnine, da bi vsak naročnik zapisal, če je stari ali nov naročnik, in pa natančen naslov. „Glasnik“ bo na mnoge želje prinašal tudi domače novice, primerno razvedrilo in se bo potegoval kakor dosedaj za obstanek zatiranega nižjega ljudstva. Postopal bo odločno in bo stal kakor do sedaj na temelju krščanske resnice ne gledé na nekatera posmehovanja in zabavljanja. Torej somišljeniki, podpirajte po svojih močeh prepotrebni list, bodisi z darovi, ali z razširjevanjem lista, ali pa tudi z dopisi. Saj ni tako zakotnega kraja, da bi ne bil nižji stan zatiran. Vse, kar ni pravično, naj se obdelava brez bojazni. Uredništvo.

Kaj ho? Tako se povprašuje marsikak siromak delavec. Res, kaj bode? Živež se čimdalje bolj draži, stanovanja, primerne delavskim dohodkom, skoro ni več dobiti. Zima je pred durmi, potreba bode drv in boljše obleke, ali kaj, ko ni s čim kupiti! Naše pristojne gosposke se za ubožstvo in potrebe delavcev prav nič ne brigajo. Slabo oblečeni lačni otroci morajo od vseh krajev hoditi po snegu in mrazu v šolo, česar posledice so potem razne bolezni. Naš slavni magistrat nima denarja za prepotrebne grelné sobe, kjer bi se ubogim, na pol zmrznenim ljudem dajalo tudi malo juhe, da bi si z njo okrepčali otrple ude. Za vse drugo se dobi denar, samo za to ne, česar bi bilo v resnici potrebno in koristno. Delavcem v tovarnah in sploh v vseh privatnih podjetjih se plača prav nič ne zboljšuje, vključ uradno pri-

znani draginji v Ljubljani. Za uradnike, posebno višje, so bile takoj pri rokah draginjske doklade. Delavcem v državni službi se tudi obeta nekaj podpore. Toda za nas, ki delamo privatnikom, se nič ne stori. Državni poslanci imajo opraviti z višjimi obziri in pozabljajo prepotrebne socialne reforme, katerih sami ne potrebujejo. Podjetniki sami se vključ prošnjam in zahtevam po zbolšanju ne zmenijo za boljše plače delavcev. Kaj bode, ako pojde tako še nekaj časa? Druzega pač ne, kot obup nad vsako pravičnostjo in pravico na zemlji. Posledice tega naj si čitatelji in vlada sami predstavljajo. Nujno in zadoji čas je, da se odpomore delavskemu stanu, v katero ga je vrgel kruti kapitalizem. Avstrijsko delavsko ljudstvo svojih poslancev ne pošilja na Dunaj mlatit prazno slamo, marveč zahteva od njih resnega socialnega dela. Naj bo vendar jedenkrat že konec našim notranjim prepirom, ki ovirajo vsako resno delo, v korist trpinov. Naredi naj se jezikovni zakon, ki bode jednako pravičen vsem narodom. Narodnostno vprašanje naj ne bode kamen in kaka vlada iz višjih ozirov vzrok, ob katerem se razbija korist vseh avstrijskih prebivalcev. Kar moremo zahtevati in tudi zahtevamo, je: pravičnost za vsakega in pa potreben kruh. Zlomi naj se najgorja krivičnost — divji kapitalizem, ki išče vedno jedino le svoje koristi, bodisi v judovskih ali pa tudi krščenih rokah. Dá naj se veljava človeku in njegovemu delu s tem, da se upošteva kot splošno dobro in se tako tudi plača. Proč s kapitalističnimi troti, ki so vzrok ljudske bede in se rede ob krvavih žuljih onih, ki nimajo za vsakdanji kruh! Ako se zakonitim potem to kmalu ne zgodi, potem — v resnici ne vemo, kaj bo!

Žalostno usodo v službi osivelega delavca osvetljuje nastopno dejstvo: Stavec in bivši vrednik „Novic“ Alojzij Majer je služboval nad 39 let nepretrgoma v Blaznikovi tiskarni. Lani je vsled svoje visoke starosti vedno bolehal, tako da ga je moralo tiskarsko podporno društvo proglasiti onemoglim ter mu odmerilo po pravilih določeno skromno tedensko podporo, katera pa nikakor ne zadošča niti za najpotrebnejše življenje. Osivel delavec nadejal se je, da mu bode lastnik tiskarne priskočil če tudi s še tako neznačnim prispevkom v pomoč. Po preteku nekaterih tednov pa, ko se nikdo ni zmenil zanj, vložil je pismeno prošnjo — in to dvakrat — na svojega delodajalca, in ko niti odgovora ni dobil, sklenil je, osebno izprositi si pomoči. A slabo je naletel; srečavši na poti imejteljico tiskarne, izognila se ga je ta. Tako je priznanje nekaterih izkoriščevalcev človeštva napram dolgoletnim zvestim uslužbencem. Da nimajo tiskarji tako vzgledne organizacije, moral bi marsikateri delavec v starosti obupati. — Pač so redki človekoljubni delodajalci, kakoršnega smo opisali v 16. številki našega lista. — Dostavek vredništva: Objavljamo dopis, kakor smo ga prejeli iz tiskarskih krogov. Reči pa moramo, da kar razumeti ne moremo takega postopanja od nekdanj tako vestne in svojim članom tako naklonjene Blaznikove tiskarne. Upamo, da bomo prihodnjič mogli poročati o kaki poravnavi storjene krivice.

Iz Idrije, 22. novembra 1897. Veselo novice so prebrali pazniki in mojstri dne 9. novembra t. l. zjutraj svojim delavcem. Poljedelsko ministerstvo je namreč z dnem 31. oktobra 1897 sklenilo, od 1. januarja 1898 nadalje vsem cesarskim rudarjem, žgalničarjem, kovačem in tesarjem, sploh vsem delavcem pri c. kr. rudniku v Idriji dovoliti žito in drva brezplačno. To je velika dobrota za tukajšnje delavce, ker so morali do sedaj na leto vsi skupaj za žito in drva po znizani ceni plačevati približno okoli 40.000 gld. Seveda da je rudnik moral se veliko več dodati vsako leto, ker so cene jako nizke bodisi pri žitu, bodisi pri drvah. Tako n. pr. stane rudarja 1 kubičen meter mešanih drv (trda in mehka skupaj) le 62 $\frac{1}{2}$ kr., med tem ko jih erar gotovo ne dobi spod 2 gld. 50 kr. meter. To brezplačno dobivanje žita in drv pa se razteza tudi na one delavce, ki bodo po novem letu vstopili v pokoj, in pa tudi za vdove onih rudarjev, ki bodo umrli po novem letu. Razven tega bodo dobivali tudi mladi delavci - učenci počenski z novim letom brezplačno žito. Izboljšanje delavskih dohodkov v Idriji na ta način je najpravičnejše, ker je moral sedaj oni delavec, kateri je imel veliko družino, veliko plačati in je težje shajal, kakor pa oni, ki je imel manjšo družino. Tako n. pr. je delavec z osmimi otroki, na mesec plačeval za žito nekaj nad 4 gld. 60 kr. in težje izhajal, kakor pa oni, ki je imel samo jednega otroka in je plačeval okoli 2 gld. 60 kr. na mesec. Sedanja uravnava dohodkov pa je pravično določila: tisti, kateri ima veliko otrok, je velik revež in dobi več pomoči, tisti, ki ima jednega otroka ali pa nobenega otroka, ni tako velik revež, kakor prvi, tedaj dobi manj pomoči. To izboljšanje je naredilo velik vtis na vse mirno in trezno misleče rudarje v Idriji. Hvaležni so zelo na tem činu poljedelskemu ministerstvu, ki ni moglo na boljši in pravičnejši način razmer v Idriji izboljšati. Hvaležni so tudi naši pametni delavci vsem onim, ki so pripomogli k temu izboljšanju. Seveda jih je pa tudi veliko rudarjev tukaj, ki pa niso s to stvarjo prav nič zadovoljni; so sploh taki ljudje, katerim ni nobena stvar prav, in to so gospodje mokračji, katerim je Kristanova beseda evangelij, na katerega prisegajo v življenju, smrti in še po smrti ne dajo svojim sodrugom miru na pokopališču, ker jim postavljajo rdeče križe na grob. — Vendar mi ne bomo gledali na te osrečevalce rudarjev, katerim nebesa na zemlji obetajo, pa jim še jedenkrat jesti dati ne morejo. Rekli bomo, še nikdar se ni v Idriji na tako zdaten in pravičen način rudarjem kot sedaj pomagalo, daj Bog se to dobro misel onim, ki imajo opraviti pri izboljšanju delavskih razmer in so pri svoji vesti to storiti dolžni, da dobé tudi sedanjí provizionisti in vdove od novega leta zastonj žito in drva in takrat bode v vseh idrijskih krogih zavladovalo veselje in zadovoljnost.

IIdrijski rudar.

Socialno demokratična olikanost pokazala se je zopet v soboto po noči v najjasnejši luči, ko so se zbrali graški krščanski socialisti k shodu, na katerem bi bil imel govoriti krščanski socialist državni posl. Axmann.

Ze na kolodvoru je vsprejela dunajskega gosta socialistična druhal z nepopisno surovim kričanjem in zabavljanjem, vendar pa se je policiji posrečilo, da je ukrotila suroveže in omogočila Axmannu in njegovim somisljenikom prosti vhod v mesto. Drugače pa je bilo v zborovalni dvorani. Takoj po otvoritvi shoda so jeli razbijati in kričati v sosedni dvorani zbrani rudeči sodrugi, da se ni čula nobena beseda. Druhal, broječa kakih 500 mlečnozobih pobalinov, je porabila vsako priliko, da je motila zborovanje in so ostali brezvspešni vsi svarilni opomini. Ko je tolpa »omikancev« uvidela, da z jezikom ne more razgnati shoda, poslužila se je tudi pri nas običajnih sredstev, namreč steklenic, stolov in sploh vsega, kar se je dalo v dosego socialističnega namena z uspehom porabiti. Pretep in prepir se je kmalu vnel tudi zunaj sobane, policija ni bila več kos tem surovežem in morali so priti na pomoč Bošnjaki z golimi bajoneti. Še le tem se je ob polu 2. uri po noči posrečilo, ukrotiti bolj divjim zverinam kakor pa ljudem podobne »ljudske osrečevalce«. Konečni uspeh je bil ta, da je bil seveda shod razgnan, kajti posl. Axmann je govoril le malo časa in razumeli so ga le najbližnji poslušalci, ranjenih je bilo na obeh straneh veliko, mej temi več stražnikov zelo nevarno, jednemu socialnemu demokratu pa je bajonet provzročil prezgodnjo smrt še v teku noči. Aretovanih je bilo nad deset razgrajačev. Gotovo bode imel ta dogodek še več posledic, ob jednem so nam pa graški »olikanci« pokazali vso svojo ljubezen do bližnjega. D godek ta pa tudi dokazuje, koliko resnice je na trditvah socialistične cunje »Delavca«, da se rudeča garda brani le tedaj, kader je napadena. — »Slovenski Narod« si ni mogel kaj, da ne bi dal pri tej priliki brce krščanskim socialistom. Zato imenuje Axmanna jednega izmed »najnedostojnejših poslancev, kar jih sedi v državnem zboru«. Saj se poznamo! Kdor koga sovraži, pokaže to pri vsaki priliki.

Iz Idrije. Ker smo že v zadnji številki »Glasnika« nekoliko označili postopanje logškega okrajnega zdravnika, naj navedem še jedno delo usmiljenja. Neka žena Gartner je imela vročinsko bolezen. Okrevala je že do dobrega, pa pride logški zdravnik in ji ukaže za ničev vzrok kot kazen pripraviti se na pot v bolnišnico. Zvečer so jo res prenesli zdravo med bolne za legarjem. Zopet nov način kaznovanja! Gospod okrajni zdravnik bi že lahko nekoliko lepše z nami postopal. Domači zdravnik je uvidel nepravilno postopanje logškega kolege in je precej drugi dan poslal ženo domov.

Slovenski krščanskosocialni delavski zvezi pristopila sta kot ustanovna člana čč. gg. prof. Anton Zupančič in Luka Smolnikar, kot podporni člani pa so pristopili: prof. dr. Ivan Janežič, Ivan Pristov, kapelan pri sv. Krizu pri Litiji, Tomaž Rožnik, kapelan v Mengšu, Ana Bahar in Marija Monfredo iz Ljubljane. — Veselo omizje v vipavski »zadrugi« na Bregu v Ljubljani darovalo je za društveno zastavo 2 gld. 60 kr. Žvelj nasledniki! — Češki krščansko-socialni listi pozdravljajo našo zvezo z iskrenimi besedami.

Za dom delavskih stanov!

Čast. g. Fr. Jersič, župnik v pok. v Izlakah,
2 gld. — G. Fr. Ban, faktor »Katol. Tiskarna«, 1 gld.
50 kr. — Bog plačaj! Somišljeniki, spominjajte se pre-
koristnega in prepotrebne doma!

„Slovenska krščansko-socijalna delavska zveza“ v Ljubljani.

Vabilo

prvi društveni sestanek

ki bo

v nedeljo, dne 28. novembra 1897

v prostorih »Katoliškega Doma« na Turjaškem trgu
ob 1/5 uri popoldne.

V spored:

1. Nagovor predsednikov.
2. Predavanje č. g. kanonika Jan. Susnika o
upeljavi elektrike in telefona v Ljubljani.
3. Petje.
4. Raznoterosti.

Vstopnina prosta.

Slovenski delavci in delavke, prihitite na sestanek
v najmnogobrojnem številu!

Trgovski pomočnik

izvežban v kupčiji z mešanim blagom, išče službe. —
Ponudbe A. U. poste restante 21, Cirknica.

Mlad, dobro izučen

rezbar

išče primerne službe. Naslov pove uredništvo tega lista.

Službo organista

išče dobro izvežban organist. Tudi je pripravljen spre-
jeti službo v kaki manji duhovniji, kjer bi zaradi pčle
plače ne mogel organist shajati. Zna igrati in učiti tudi
drugo godbo. — Ponudbe naj se pošljejo uredništvu
tega lista.

3-3

Nova pijača zoper mrzlico. Izvrsten pripomoček zoper
mrzlico je Kathreinerjeva sladna kava, navadno ime-
novana Kneippova kava. To je spoznal g. dr. med. Prager
v Elberfeldu. Opazil je namreč večkrat pri mrzličnih boleznih, da
mnogim bolnikom, otrokom in odraslim osebam, ni ugajala navadna
voda, pa tudi ne z malisovcem ali s citronovim sokom, če so jo
pili za žejo dalje časa. Nekoliko si jih je zaželelo požirek kave, ki
jim pa seveda ni koristila zaradi hude vročine; kajti zrnata kava,
kakor je znano, razgreva in razburja. Dr. Prager pa si je pomagal
s pijačo, ki je neškodljiva, ali po okusu zelo podobna zrnati kavi;
zapisal je namreč Kathreinerjevo kavo, katero je moral bolnik piti
mrzlo. Vedno je mrzličnim bolnikom ta dobra pijača pogasila
žejo, pa tudi dobro jim je del njen užitek, ko so zadostili svoji
želji po navadni kavi, ki je prepovedana v bolezni. Sladna kava
vpliva toraj tudi na počutke bolnikove. Veseli ga, da se mu je
izpolnila želja, in to pomaga, da hitreje ozdravi. Za bolnike, ki jih
kuha huda vročina, je primesati mrzli ali hladni sladni kavi eno
ali dve žličici citronovega soka. Tudi ta pijača je že izvrstno po-
magala pri pljučnici, gripi (influenca), davici, vnetici bezgalk, vnetici
in trganju, mrzlici, pri ranah in pri želodečni oteklini. Ker je Ka-
threinerjeva sladna kava prav po ceni, si more tudi najubožnejši
človek pripraviti to pijačo zoper mrzlico, imovitejšim pa je tudi na-
domestek za nezdravo zrnat kavo, ob enem pa se v bolezni lahko
privadijo tako zelo ugodni sladni kavi, da jo potem pijo tudi zdravi
čisto ali vsaj kot jako okusno primes z zrnat kavo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Jakopič.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi
mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe
sv. Mohorja. Izdeluje vsakorsne, tudi najfinejše platnice.
Prevezava misale. Priporoča platnice za Pletersnik-Wolfov
slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., plat-
nice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar

v Ljubljani, Karlovska cesta 2

24-22

se priporoča.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini
in sl. občinstvu se
priporočam v iz-
delovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni
z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Prihodnja številka Glasnika izide 9. decembra.

Tiska »Katoliška Tiskarna.«